

УДК 796.011.1

DOI: 10.12958/2227-2844-2019-4(327)-1-71-83

Полулященко Юрій Михайлович,

кандидат педагогічних наук, професор кафедри олімпійського та професійного спорту, директор навчально-наукового інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

spartak_lg@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4149-5500>

Саснюк Володимир Григорович,

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доктор наук з управління, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

saienko22@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2736-0017>

Толчєва Ганна Вікторівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

asergeeva29@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7023-8194>

Błaszczyszyn Monika,

доктор наук з фізичної культури, ад'юнкт факультету фізичного виховання та фізіотерапії Опольської політехніки, м. Опольце (Польща).

m.blaszczyszyn@po.opole.pl

<https://orcid.org/0000-0002-1723-4001>

**ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА РЕДУКЦІЯ ІДЕЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ
ЦІННОСТЕЙ**

Постіндустріальне суспільство, для якого в Україні тільки-но розпочато розбудову ідеологічно-культурної платформи патріотичного виховання молоді і під неї корегуються програми розумового та фізичного розвитку людини, висуває ряд проблем, що не мають поки що наукового підґрунтя, але пов'язуються вони з відносністю, вірогідністю та штучністю сприйняття соціальних явищ. Свій вплив на процеси становлення проявляє першочергово економічна нестабільність, що викликана капіталізацією відносин, потребою у перерозподілі соціалістичного майна та

впровадженням перехідних засобів логістики, менеджменту та маркетингу у всі сфери життєдіяльності та життєзабезпечення. Тому пошук спрощеного варіанта багатоструктурного впливу на людину і її розвиток матриць свідомості є актуальною проблемою для інтернаціонального об'єкту, яким є «Учитель фізичної культури» загальноосвітньої школи.

Метою дослідження є пошук міцної основи підготовки учителів з фізичної культури до вирішення проблеми формування патріотичних цінностей молоді упродовж навчального процесу. У якості методів пошуку прийняті критичний аналіз та засоби редукції, систематизації, узагальнення та групування рис у відповідності до інструментарію культуротворення та феноменології за складовими соціальної якості людини та проявів свідомості.

Аналіз історичного надбання, наприклад того, що наведений у джерелах (Головка & Крайнова, 2016; Куренкова, 2008; Павленко, 2009; Филиппов, 2006) та ін., дозволяє сформулювати рух і елементи активізації творчого ресурсу працівників педагогічних колективів загальноосвітньої школи, фахових викладачів та учнівської молоді. Загальний засіб пошуку феноменів руху для названих колективів за змістом не відрізняється, бо персоніфікатори за класифікацією стратифікації праці складають однорідний рівень суспільних відносин. Це дозволяє формувати загальні стартові позиції пошуку, що пов'язується:

1) зі схемами глобалізації освіти, коли суспільство спроможне самостійно вирішувати коло проблем з філософії, освіти, культури, педагогіки, психології, технологічної поланкової підготовки людини до праці на засадах прагматичного закону режиму економії;

2) з процесами еволюційного переходу від індустріального суспільства до інформаційного, у якому відносини безперервно ускладнюються за рахунок більш тісного переплетіння загального, приватного і одиничного в середовищах соціально-господарчого устрою держави, владно-розподільчої системи привласнення багатства, вибору форми виробництва і обміну діяльністю, бізнесу і підприємництва;

3) зі сприйняттям світового порядку за чотирма моделями налагодження відносин у державі за додержанням інтересів в'язок, як-то: а) «суспільство-суспільство» – вирішуються інтерсоціальні питання по забезпеченню місії справедливості, встановленню стосунків у новому економічному просторі, усуненню військового конфлікту та ін., б) «суспільство-природа» – вирішуються питання екологічного збереження навколишнього середовища, забезпечення населення енергією, питною водою, продуктами харчування, розширення освоєння простору та ін., в) «людина-суспільство» – вирішуються демографічні питання, завдання освіти, охорони здоров'я, правопорядку, людських відносин та ін., і, нарешті, г) «людина-людина» – вирішуються питання професійної, розумової та фізичної спроможності індивіда до виконання операцій, робіт та функцій, до спілкування та передачі одне одному педагогічного знання;

4) з інструментарієм поглиблення світогляду професійних фахівців,

що конструюють свої системи знань та проектів, навичок та умінь на засадах а) культурологічного підходу – втілюється явище, що торкається усіх сфер життєдіяльності, які зближуються за ідеями світового мирного співіснування, за рисами загальної демократії та вільного розповсюдження думки; б) економічного підходу – втілюється явище, що поширює рух світового ринку у напрямку до споживача, втягує національні економіки у міжнародні корпорації та об'єднання; в) екологічного підходу – втілюється явище, що прискорює процеси нівелювання нерівномірності у використанні природних ресурсів; г) комплексного підходу – втілюється явище, що зближує взаємодію і обмін діяльністю між державами та їх союзами, знищує інформаційні та міждержавні бар'єри.

Стартові позиції пошуку, навіть з першого погляду, багатofункціональні, вказують на їх феноменологічну сутність, а тому, щоб враховувати масу варіантів, треба предмет дослідження звузити до носія педагогічних знань, навичок і умінь з фаху фізичної культури та патріотичного виховання у людині, що спрямовується на збереження гідності українського народу. Керуючись цією тезою, учитель фізичної культури повинний критично сприймати і опрацьовувати всі без винятку явища і події, що діються у навколишньому середовищі, керуючись критеріями 1) загального сприйняття інтересів людства, 2) цілеспрямованих дій на благо людства і 3) повсюдного втручання в вирішення виникаючих нових проблем. Таке є досяжним на загалах розвинення у фахівця з виховання фізичної культури нового світогляду – цього системно-теоретичного світу педагогічної діяльності.

Системно-теоретичний світ педагогічної діяльності втягує у себе сукупності найбільш загальних поглядів на сутність оточення і міста людини у ньому. Знання формуються у процесі освіти чи під дією соціального оточення. Інших варіантів не існує. Взаємодія цих варіантів підготовки людини до дії визнається діалектичною, взаємодоповнюючою, але формування творчої особини під силу обраній у державі системі освіти. Система освіти є прогресивною завжди тоді, коли в її цілеполюванні превалюють:

- адекватна реакція носіїв знання на зміни у дійсності оточення;
- засоби подолання консерватизму мислення, застарілих традицій та сталий образ формування думки;
- гуманізм, що будується на рисах сучасного суспільного устрою та процесів його перебудови.

Якщо перші дві складові долаються за індивідуальним сприйняттям педагогічної дійсності чи, навіть, ситуації по критерію суб'єктивності, і тут нічого не вдіяти, то третя складова – сучасний суспільний устрій – за критерієм об'єктивності пропонує освоювати інноваційну модель соціально-економічного розвитку. Тоді треба звертати увагу кожному фахівцю і кожному громадянину на процеси і явища, що наповнюють штучне середовище. Наприклад, на процеси і явища з глобалізації, інтеграції, інформатизації, комп'ютеризації та модернізації. Ці процеси і

явища мають те загальне, що визиває у людині потребу безперервно навчатися та перенавчатися, переорієнтовуватися на нові знання, навички та уміння. Свою посилюючу роль у цьому русі виведення освіти на рівень актуальних відіграє і науково-технічний прогрес. Поєднання зусиль суспільства з об'єктивним рухом розвиваючих процесів дозволяє сприйняти доктрину освіти, а саме: *«Стратегічна перспектива освіти пов'язується з інноваційними технологіями та інформатизацією процесів»*.

За здійсненням названої стратегії суспільство отримує особистість, яка буде в змозі мобілізувати особисту здатність до створення та сприйняття змін і нововведень, що мають назву «інновація». На перехідних етапах руху суспільства концепція педагогічного знання трансформується.

Все назване відтворити на застарілій освітній парадигмі виглядає проблематично. Застосування орієнтації на середньостатистичний рівень знань учня є виправданою у відповідності до таких наук, якими є алгебра, арифметика, біологія, геометрія, математика, тригонометрія, фізика чи хімія, тобто тих предметів, в яких існує системна можливість контроль і закріплення знання. Але у програмах розвинення людини з'являються такі науки, якими є бізнес-проекування, логістика, маркетинг, менеджмент, підприємництво тощо, що засновані на особистому і суспільному досвіді. Це означає, що освітня парадигма повинна теж перебудовуватися і враховувати педагогічні засоби і основи розвитку потреби того, що навчається, до самостійності здобуття знань, до самостійності удосконалення розумових та фізичних здатностей, до самостійності життєзабезпечення.

Розібратися достеменно у всіх аспектах педагогічної сутності учителя фізичної культури є можливим у сталих умовах руху економіки і галузей народного господарства. Для перехідних же ситуацій, коли з'являється множина думок, ідей і засобів педагогічного розвитку, усвідомлюється наступний зміст сприйняття можливостей. Треба рухатися за:

- кроскультурними аспектами реальної моделі професійної комунікації як складного лінгвопсихологічного явища, що обумовлене реалізацією прихованих стратегій взаємодії на конкурентних загалах. Наповнювачі – комунікативно-пізнавальні програми, засоби навчання професійному дискурсу, методи формування вторинної мовної особистості, інформація про дію дидактичних, соціокультурних, соціолінгвістичних факторів та комунікативної інтенції;

- економічними догмами та уподобаннями, що розвивають у людині здібності до критичного мислення перевірки на собі технологій бізнесу, логістики, маркетингу, менеджменту та підприємництва. Наповнювачі – організаційні структури європейського розвитку, теоретико-методологічні засади збереження та розвитку людського ресурсу, матеріали про здоров'я людини, якість налагодження соціально-трудова відносин та правової захищеності, звіти про якість життя, гендерні особливості та формування середнього класу, спонтанні проблеми та небезпеки щодо подальшого людського розвитку, програми соціальної захищеності населення держави, сомоорганізації та удосконалення розподільчої системи держави;

- соціальними технологіями роботи, що притаманні різноманітним сферам інфраструктури, життєдіяльності та життєзабезпечення. Наповнювачі – класи, соціальні групи, спільності, страти та шари населення, технології та специфікація діяльності і самозабезпечення, програми духовної та матеріальної підтримки громадян держави;

- інтеграційними процесами взаємодії суб'єктів навчально-педагогічної діяльності. Наповнювачі – освітні новації та ємність метафоричного мислення, навчальна інформація, способи засвоєння знання, професійно-етичні характеристики та якості учителя, природні здібності вихованця, штучні умови для здійснення педагогічного процесу, психологічна сумісність і настрої учасників взаємодії, педагогічна майстерність, що ґрунтується на засадах креатопедагогіки і співтворчості;

- філософіями та професійним сприйняттям природного та штучного пофакторного оточення. Наповнювачі – вимоги постіндустріального суспільства до технологій навчання, вчення, тлумачення, сучасні технології навчання та модулі аналітиків, технологічні системи імітаційні, інформаційні, модульні, дистанційного, евристичного та розвиваючого навчання, засоби інтегративного фізичного виховання школярів різних медичних груп, фізіології рухової активності, фізичного розвитку за оригінальними системами підготовки тощо.

Отже, ефективність перебудови свідомості педагогічного фахівця на перехідних етапах становлення суспільних відносин залежить від низки як об'єктивних, так і суб'єктивних чинників педагогічної комунікації. Наявна готовність молоді до соціального утвердження себе як особистості, активує об'єктивні, а побудова адекватного освітнього простору – суб'єктивні фактори патріотичної цінності. Органічна вбудова в контекст науки інноваційного мислення дозволяє рухатися за педагогічними феноменами та їх ціннісно-смысловими сутностями. Учитель фізичної культури у своїх діях рухається за рядом феноменів та догм, Він повинний – 1) мати знання з фаху, 2) керуватися толерантним терпінням у дискусіях, 3) бути підготовленим до сприйняття та підтримки інноваційного типу життєдіяльності, 4) володіти технічними засобами педагогічного супроводження, 5) зберігати жагу до оновлення знань.

За такою схемою самонаповнення психіки, що є конструктивною, він отримує сукупність можливостей, які дозволять йому: а) бути конкурентним у стратифікації державної освіти, б) передавати знання вихованцям, що повинні вступити своєчасно у продуктивний етап життєдіяльності у постіндустріальному суспільстві, в) користуватися ціннісно-смысловими сутностями на патріотичних засадах критичності та ідейності. Досвід здійснення є – як у працях дослідників (Глоба А.П. та ін., 2014; Дубовой & Саєнко, 2013; Дубовой & Саєнко, 2013; Полулященко та ін., 2017; Саєнко & Жадан, 2013; Шинкарьов & Толчева, 2012; Błaszczyszyn та ін., 2018; Britchenko & Saienko, 2016; Ivanchukova та ін., 2018; Kuśnierz & Saienko, 2016), так і в особистих розробках

(Полулященко, 2011; Саенко, 2016; Саенко, 2016; Саенко, 2016; Саенко, 2016; Толчєва та ін., 2018; Błaszczyszyn та ін., 2018; Saienko, 2016).

Але того, що назване, недостатньо, щоб завершити рекомендації за предметом дослідження, бо учитель фізичної культури повинен бути носієм не тільки професійної та педагогічної культури, але й втілювати у собі і підтримувати риси демократичності, естетичності, креативності, кумулятивності, самореалізації, синергетичності, співтворчості, суспільного вибору комунікативних вмінь, розвиваючих технологій та саморегулювання емоцій.

У перспективах подальших досліджень треба звертати увагу на наступне. Педагогічна реальність сьогодення вказує на співіснування розмаїття педагогічних парадигм і підходів. Така їх множина дозволяє поєднати теоретичний аналіз і практичний досвід, щоб виділити базові ідеї, які становлять основу викладання педагогічних дисциплін майбутнім фахівцям з фізичної культури. Єдиним підходом до розробки дидактичних рекомендацій, що є інформативним у перехідних середовищах, виступає феноменологічний засіб систематизації конгломератів, концептів та відображень явищ, за зверненням до якого з'являється можливість вести мову про те, що ще не здійснилося, але знаходиться на шляху підтвердження основи, розвитку, становлення та утворення конструкції.

Список використаної літератури

- 1. Глоба А. П.,** Полулященко Ю. М., Белоус В. Н. Программа социализации личностей с нарушениями опорно-двигательного аппарата. *Освіта та педагогічна наука*, 2014, 1(162). С. 44–50.
- 2. Головки М.,** Крайнова Л. Використання можливостей феноменологічного підходу до викладання педагогічних дисциплін. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2016, 4(58). С. 220–228.
- 3. Дубовой А. В.,** Саенко В. Г. Применение программ физической культуры и спорта в региональных учебных заведениях. *Dny vedy – 2013, Dil 36. Telovychova a sport. Praha: Publishing House «Education and Science» s.r.o., 2013. S. 75–79.*
- 4. Дубовой О. В.,** Саенко В. Г. Збереження здоров'я студентської молоді – запорука ефективного розвитку держави. *Aktualne problemy powczesnych nauk – 2013, 2013(23). Str. 17–22.*
- 5. Куренкова Р.** *Феноменология образования: современный диалог философии и педагогики*, 2008. UR : <http://www.congress2008.dialog21.ru>.
- 6. Павленко П. Д.** *Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности.* Москва: ИНФРА-М, 2009. 379 с.
- 7. Полулященко Ю. М.** Використання педагогічних технологій адаптивної фізичної культури і спорту в процесі соціальної інтеграції осіб з обмеженими можливостями. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*, 2011, 14(3). С. 134–139.
- 8. Полулященко Ю. М.,** Саенко В. Г., Шунькин О. О., Ковальов Д. О. Досягнення сфери фізичної культури і спорту Луганської області у 2016 році. *Молодь та олімпійський рух.* Київ: НУФВСУ, 2017.

- С. 299–300. **9. Саєнко В. Г.** Прагматическая оценка услуг физкультурно-оздоровительной и спортивной сферы. *Економіка та держава*, 2016, С. 45–50. **10. Саєнко В. Г.** Услуга по развитию физической способности человека в среде спортивного бизнеса. *Ефективна економіка*, 2016, 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5079>. **11. Саєнко В. Г.** Финансирование программ по физической культуре и спорту. *Современные здоровьесберегающие технологии*. Орехово-Зуево: ГГТУ, 2016, 3. С. 141–151. **12. Саєнко В. Г., Жадан А. О.** Відмінності суб'єктивного стану особистості студентів після відвідування навчальних занять фізичної культури та тренувальних занять у секціях карате. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*, 2013, 8(267). С. 155–160. **13. Саєнко В. Г.** Процес організації фізкультурно-спортивної діяльності студентів в Польщі. *Проблеми формування здорового способу життя дітей і молоді та шляхи їх вирішення*. Харків: ХГПА, 2016. С. 228–235. **14. Толчева Г. В., Саєнко В. Г., Полулященко Ю. М., Шевченко М. В., Саракуца Д. В.** Конгломерация спортивно-оздоровчих програм в тренувальному процесі представників різних видів спорту. *Актуальні проблеми фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії: біомеханічні, психофізіологічні та метрологічні аспекти*. Київ: НУФВСУ, 2018. С. 168–170. **15. Филиппов В. Л.** Формирование глобального самосознания как позитивная перспектива глобализации. *Активізація творчого потенціалу учнівської молоді в контексті глобалізації освіти*. Луганськ: СУНУ ім. В. Даля, 2006. С. 6–8. **16. Шинкарьов С. І., Толчева Г. В.** Оздоровчі технології в системі фізичного виховання в позааудиторній роботі зі студентами вищих навчальних закладів. *Олімпійський спорт, фізическая культура, здоровье нации в современных условиях*. Луганск: Изд-во ЛНУ имени Тараса Шевченко, 2012. С. 371–375. **17. Błaszczyzyn M., Woś B., Burzyska-Wilk D.** Aktywność fizyczna osób wykonujących pracę siedzącą. *Osoba – edukacja, aktywność fizyczna, zdrowie*. Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Mirosław Wrocławski, 2018. С. 101–112. **18. Błaszczyzyn M., Саєнко В. Г., Полулященко Ю. М.** Утвердження положень фізичної культури у Європейському педагогічному просторі за духовно-моральною цінністю. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*, 2018, 4(318), Ч. 1. С. 6–15. **19. Britchenko I.G., Saienko V.G.** Physical ability of the individual as a needed market factor in the European Union. *Economy and Education of Ukraine: on the road to EU, monograph*. Nowy Sącz: Wyższa Szkoła Biznesu – National Luis University, 2016. PP. 43–59. **20. Ivanchykova S., Saienko V., Goncharova N., Tolchieva H., Poluliashchenko I.** Comparative analysis of changes in the body composition of female students under the influence of the various kinds of fitness training load. *Journal of Physical Education and Sport*, 2018(2), Art 142. PP. 961–965. DOI:10.7752/jpes.2018.02142. **21. Kuśnierz C., Saienko V.** Надання переваги польськими

старшокласниками на уроках фізичної культури конкретному виду спорту. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу*. Луцьк: ЛІРОЛ, 2016. С. 186–188.

22. Saienko V. G. Marketing and management in the field of sports business. *Proceedings of academic science – 2016*. Sheffield: Science and Education Ltd, 2016. PP. 29–35.

References

- 1. Globa, A. P.,** Polulyashchenko, Yu. M., Belous, V.N. (2014). Programma socializacii lichnostej s narusheniyami oporno-dvigatel'nogo apparata [The program of socialization of individuals with disorders of the musculoskeletal system]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and pedagogical science*, 1(162), 44-50 [in Russian].
- 2. Holovko, M.,** Krainova, L. (2016). Vykorystannia mozhlyvostei fenomenolohichnoho pidkhodu do vykladannia pedahohichnykh dystsyplin [Using the possibilities of a phenomenological approach to teaching pedagogical disciplines]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 4(58), 220-228 [in Ukrainian].
- 3. Dubovoj, A. V.,** Saenko, V.G. (2013). Primenenie programm fizicheskoy kul'tury i sporta v regional'nyh uchebnyh zavedeniyah [The use of programs of physical culture and sports in regional schools]. *Dny vedy, Dil 36. Telovychova a sport* (pp. 75-79). Praha: Publishing House «Education and Science» s.r.o. [in Russian].
- 4. Dubovoi, O. V.,** Saienko, V.G. (2013). Zberezhennia zdorov'ia studentskoi molodi – zaporuka efektyvnogo rozvytku derzhavy [Preserving the health of student youth is a pledge of effective state development]. *Aktualne problemy nowoczesnych nauk*, 23, 17-22 [in Ukrainian].
- 5. Kurenkova, R.** (2008). Fenomenologiya obrazovaniya: sovremennyj dialog filosofii i pedagogiki [Phenomenology of education: modern dialogue of philosophy and pedagogy]. Retrieved from <http://www.songress2008.dialog21.ru> [in Russian].
- 6. Pavlenko, P. D.** (2009). Tehnologii social'noj raboty v razlichnyh sferah zhiznedateljnosti [Technologies of social work in various spheres of life]. Moskva: INFRA-M [in Russian].
- 7. Poluliashchenko, Yu. M.** (2011). Vykorystannia pedahohichnykh tekhnolohii adaptyvnoi fizychnoi kul'tury i sportu v protsesi sotsialnoi intehratsii osib z obmezhenymy mozhlyvostiamy [Use of pedagogical technologies of adaptive physical culture and sport in the process of social integration of persons with disabilities]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka (pedahohichni nauky) – Bulletin of the Taras Shevchenko Lugansk National University (pedagogical sciences)*, 14(3), 134-139 [in Ukrainian].
- 8. Poluliashchenko, Yu. M.,** Saienko, V.G., Shunkyn, O.O., Kovalov, D.O. (2017). Dosiahnennia sfery fizychnoi kul'tury i sportu Luhanskoi oblasti u 2016 rotsi [Achievements of the sphere of physical culture and sports of Luhansk oblast in 2016]. *Molod ta olimpiyskyi rukh – Youth and the Olympic Movement* (pp. 299-300). Kyiv: NUFVSU [in Ukrainian].
- 9. Saenko, V. G.** (2016). Pragmaticheskaya ocenka

uslug fizkul'turno-ozdorovitel'noj i sportivnoj sfery [Pragmatic assessment of physical fitness and sports services]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, 9, 45–50 [in Russian].

10. Saenko, V. G. (2016). Usluga po razvitiyu fizicheskoy sposobnosti cheloveka v srede sportivnogo biznesa [Service for the development of a person's physical ability in the sports business environment]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 7. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5079> [in Russian].

11. Saenko, V. G. (2016). Finansirovanie programm po fizicheskoy kul'ture i sportu [Funding programs in physical culture and sports]. *Sovremennye zdorov'esberegayushchie tekhnologii – Modern health-saving technologies*, 3, 141-151. Orekhovo-Zuevo: GGTU [in Russian].

12. Saienko, V. G., & Zhadan, A. O. (2013). Vidminnosti sub'iektyvnogo stanu osobystosti studentiv pislia vidviduvannia navchalnykh zaniat fizychnoi kul'tury ta trenuvalnykh zaniat u sektsiiiakh karate [Differences in the subjective state of the students' personalities after attending physical education classes and training sessions in karate sections]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka (pedagogichni nauky) – Bulletin of the Taras Shevchenko Lugansk National University (pedagogical sciences)*, 8(267), 155-160 [in Ukrainian].

13. Saienko, V. G. (2016). Protses orhanizatsii fizkulturno-sportyvnoi diialnosti studentiv v Polshchi [The process of organization of physical culture and sports activities of students in Poland]. *Problemy formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia ditei i molodi ta shliakhy yikh vyrishennia – Problems of formation of healthy way of life of children and young people and ways of their solution* (pp. 228-235). Kharkov, KhHPA [in Ukrainian].

14. Tolchieva, H. V., Saienko, V.G., Poluliashchenko, Yu.M., Shevchenko, M.V., & Sarakutsa, D.V. (2018) Konhlomeratsiia sportyvno-ozdorovchykh prohram v trenuvalnomu protsesi predstavnykiv riznykh vydiv sportu [Conglomeration of sports and health programs in the training process of representatives of various sports]. *Aktualni problemy fizychnoi kul'tury, sportu, fizychnoi terapii ta erhoterapii: biomekhanichni, psykhoфизиологични та метрологічні аспекти – Actual problems of physical culture, sports, physical therapy and ergotherapy: biomechanical, psychophysiological and metrological aspects* (pp. 168-170). Kyiv: NUFVSU [in Ukrainian].

15. Filippov, V. L. (2006). Formirovanie global'nogo samosoznaniya kak pozitivnaya perspektiva globalizatsii [Formation of global self-awareness as a positive perspective of globalization]. *Aktyvizatsiia tvorchoho potentsialu uchnivskoi molodi v konteksti hlobalizatsii osvity – Activation of creative potential of student youth in the context of globalization of education* (pp. 6-8). Luhansk: SUNU im. V. Dalia [in Russian].

16. Shynkarov, S. I., & Tolchieva, H.V. (2012). Ozdorovchi tekhnologii v systemi fizychnoho vykhovannia v pozaaudytornii roboti zi studentamy vyshchyykh navchalnykh zakladiv [Health-improving technologies in the system of physical education in extra-curricular work with students of higher educational institutions]. *Olimpijskij sport, fizicheskaya kul'tura, zdorov'e natsii v sovremennykh usloviyah – Olympic sports, physical education, health of the nation in modern*

conditions (pp. 371-375). Lugansk: Izd-vo LNU imeni Tarasa Shevchenko [in Ukrainian].

17. Błaszczyzyn M., Woś B., Burzycka-Wilk D. (2018). Aktywność fizyczna osób wykonujących pracę siedzącą [Physical activity of persons performing sedentary work]. *Osoba – edukacja, aktywność fizyczna, zdrowie* (pp. 101-112). Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Mirosław Wrocławski [in Polish].

18. Błaszczyzyn, M., Saienko V. H., Poluliashchenko Yu. M. (2018). Utverdzhenia polozhen fizychnoi kultury u Yevropeiskomu pedahohichnomu prostori za dukhovno-moralnoiu tsinnistiu [Approval of the provisions of physical culture in the European pedagogical space for spiritual and moral value]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka (pedahohichni nauky) – Bulletin of the Taras Shevchenko Lugansk National University (pedagogical sciences)*, 4(318), I, 6-15 [in Ukrainian].

19. Britchenko, I. G., & Saienko, V.G. (2016). Physical ability of the individual as a needed market factor in the European Union. *Economy and Education of Ukraine: on the road to EU, monograph* (pp. 43-59). Nowy Sącz: Wyższa Szkoła Biznesu – National Luis University [in English].

20. Ivanchykova, S., Saienko, V., Goncharova, N., Tolchieva, H., Poluliashchenko, I. (2018). Comparative analysis of changes in the body composition of female students under the influence of the various kinds of fitness training load. *Journal of Physical Education and Sport*, 2, Art. 142, S. 961-965. Retrieved from <https://doi.org/10.7752/jpes.2018.02142> [in English].

21. Kuśnierz, C., & Saienko, V. (2016). Nadannia perevahy polskymy starshoklasnykamy na urokakh fizychnoi kultury konkretnomu vydu sportu [Providing the benefits of Polish high school students in physical education classes a particular sport]. *Aktualni problemy suchasnoi osvity ta nauky v konteksti yevrointehratsiinoho postupu – Actual problems of modern education and science in the context of European integration* (pp. 186-188). Lutsk, LIRoL [in Ukrainian].

22. Saienko, V.G. (2016). Marketing and management in the field of sports business. *Proceedings of academic science – 2016.* (pp. 29-35). Sheffield: Science and Education Ltd [in English].

Полулященко Ю. М., Саєнко В. Г., Толчєва Г. В., Błaszczyzyn M. Феноменологічна редукція ідеї підготовки учителя фізичної культури для виховання патріотичних цінностей

В статті враховується обставина, що Україна рухається у напрямку сприйняття виробничих, суспільних та економічних умов розвитку постіндустріальних відносин. За цим зміщується акцент розвитку, становлення і утвердження педагогічної думки для явища, що знаходиться на стадії, що має назву перехідної, у якій ідейно-патріотичні цінності соціалістичного характеру динамічно витісняються ринковими відносинами та накопичувальними процесами приватного капіталу. Рекомендується для предмету дослідження у особистості учителя фізичної культури розвивати і підтримувати загальні риси педагогічного працівника, якими є основи професійної та педагогічної культури, а

також риси демократичності, естетичності, креативності, кумулятивності, самореалізації, синергетичності, співтворчості, суспільного вибору комунікативних вмінь, розвиваючих технологій та саморегулювання емоцій. Їх множина дозволяє довести знання до практичного застосування у середовищі майбутніх фахівців з фізичної культури. Штучні умови успішності створюються державно-розподільчою, народно-господарською та соціально-економічною системами, що діють на мотивах комунікаційних відносин і ментальності населення окремих територій. Інструментарій для сприйняття нововведень формується науками, пов'язаними з розвитком в молоді підприємницької функції. Наявна готовність молоді до соціального утвердження себе як особистості, активує об'єктивні, а побудова адекватного освітнього простору – суб'єктивні фактори патріотичної цінності. Органічна вбудова в контекст науки інноваційного мислення дозволяє рухатися за педагогічними феноменами та їх ціннісно-смысловими сутностями. Учитель фізичної культури у своїх діях рухається за рядом феноменів та догм, Він повинний – 1) мати знання з фаху, 2) керуватися толерантним терпінням у дискусіях, 3) бути підготовленим до сприйняття та підтримки інноваційного типу життєдіяльності, 4) володіти технічними засобами педагогічного супроводження, 5) зберігати жагу до оновлення знань. За такою схемою самонаповнення психіки, що є конструктивною, він отримує сукупність можливостей, які дозволять йому: а) бути конкурентним у стратифікації державної освіти, б) передавати знання вихованцям, що повинні вступити своєчасно у продуктивний етап життєдіяльності у постіндустріальному суспільстві, в) користуватися ціннісно-смысловими сутностями на патріотичних засадах критичності та ідейності.

Ключові слова: фізична культура, учитель, феноменологічний засіб, педагогічна комунікація, патріотична цінність.

**Полулященко Ю. М., Саенко В. Г., Толчева А. В., Błaszczyszyn M.
Феноменологическая редукция идеи подготовки учителя физической культуры для воспитания патриотических ценностей**

В статье учитывается то обстоятельство, что Украина движется в направлении восприятия производственных, общественных и экономических условий развития постиндустриальных отношений. Поэтому смещается акцент развития, становления и утверждения педагогической мысли для явления, которое находится на стадии, что называется переходной, в котором идейно-патриотические ценности социалистического характера динамично вытесняются рыночными отношениями и накопительными процессами частного капитала. Рекомендуется для предмета исследования в личности учителя физической культуры развивать и поддерживать общие черты педагога, какими есть основы профессиональной и педагогической культуры, а также черты демократичности, эстетичности, креативности, кумулятивности,

самореализации, синергетичности, сотворчества, общественного выбора коммуникативных умений, развивающих технологий и саморегулирования эмоций. Их множество позволяет довести знания к практическому применению в среде будущих специалистов по физической культуре. Искусственные условия успешности создаются государственно-распределительной, народно-хозяйственной и социально-экономической системами, действующими на мотивах коммуникационных отношений и ментальностях населения отдельных территорий.

Инструментарий для восприятия новшеств формируется науками, связанными с развитием в молодежи предпринимательской функции. Имеющаяся готовность молодежи к социальному утверждению себя как личности, активизирует объективные, а построение адекватного образовательного пространства – субъективные факторы патриотической ценности. Органическое встраивание в контекст науки инновационного мышления позволяет двигаться по педагогическим феноменам и их ценностно-смысловому содержанию. Учитель физической культуры в своих действиях движется согласно ряда феноменов и догм. Он должен – 1) иметь знания по специальности, 2) руководствоваться толерантным терпением в дискуссиях, 3) быть подготовленным к восприятию и поддержке инновационного типа жизнедеятельности, 4) обладать техническими средствами педагогического сопровождения, 5) сохранять жажду обновления знаний. По такой схеме самонаполнения психики, является конструктивной, он получает совокупность возможностей, которые позволят ему: а) быть конкурентным в стратификации государственного образования, б) передавать знания воспитанникам, которые должны вступить своевременно и в продуктивный этап жизнедеятельности в постиндустриальном обществе, в) пользоваться ценностно-смысловым содержанием на патриотических началах критичности и идейности.

Ключевые слова: физическая культура, учитель, феноменологический средство, педагогическая коммуникация, патриотическая ценность.

**Poluliashchenko I., Saienko V., Tolchieva H., Błaszczyszyn M.
Phenomenological Education of the Idea of Preparing a Teacher of
Physical Culture for the Education of Patriotic Values**

The article takes into account the fact that Ukraine is moving towards the perception of industrial, social and economic conditions for the development of post-industrial relations. The ideological and cultural platform of patriotic education of young people depends on the processes of the formation of economic stability caused by the capitalization of relations. This requires the introduction of transitional means of logistics, management and marketing in all spheres of life and livelihoods.

Therefore, the emphasis is shifted to the development, formation and affirmation of pedagogical thought for a phenomenon that is at the stage of what is called a transitional one, in which the ideological and patriotic values of a socialist nature are dynamically replaced by market relations. It is

recommended in the personality of a physical education teacher to develop and maintain the general features of a teacher, which are the foundations of professional and pedagogical culture, as well as features of democracy, aesthetics, creativity, cumulativeness, self-realization, synergy, co-creation, social choice of communicative skills, developing technologies and self-regulation of emotions. Their multitude allows to bring knowledge to practical application in the environment of future specialists in physical culture. Artificial conditions for success are created by state-distributive, national-economic and socio-economic systems operating on the motives of communication relations and the mentalities of the population of individual territories. A toolkit for the perception of innovation is formed by the sciences related to the development of entrepreneurial function in young people.

The existing readiness of young people to socially assert themselves as individuals activates objective, and building an adequate educational space is a subjective factor of patriotic value. Organic incorporation into the context of science of innovative thinking allows you to move along pedagogical phenomena and their value-semantic content. The teacher of physical culture in their actions moves according to a number of phenomena and dogmas, He must – 1) have knowledge of the specialty, 2) be guided by tolerant patience in discussions, 3) be prepared for the perception and support of the innovative type of life activity, 4) have the technical means of pedagogical support, 5) keep the thirst for renewal of knowledge. According to this self-fulfilling mentality scheme, it is constructive, it receives a set of opportunities that will allow it: a) to be competitive in the stratification of public education, b) to transfer knowledge to pupils who must enter a productive and productive stage in a postindustrial society in a timely manner, c) use value – semantic content on the patriotic basis of criticality and ideological.

Key words: physical education, teacher, phenomenological tool, pedagogical communication, patriotic value.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2019 р.

Прийнято до друку 31.05.2019 р.

Рецензент – д.п.н., доц. Бабич В. І.